

SSRK, klubbens och provens historia

Denna sida publicerades 2008 på SSRKs dåvarande hemsida. **Artikelförfattare: Marita Björling**
Källor: Göran Hermelin, Glimtar ur SSRK Historia. Gunnar Petersson, Jaktprovsvksamheten 1945 - 1985
Båda artiklar ur Jubileums-Apportören 1985

Klubbens historia

Svenska Spanielklubben

(för spaniels, retrievers och wachtelhund)

var det något långa namnet på den klubb som såg dagens ljus under fredens år 1945.

Den 6 mars samlades en grupp spanielvänner i Stockholm för att dra upp riktlinjerna för en egen specialklubb. En organisationskommitté utsågs som utarbetade förslag till stadgar, sände ut inbjudningskort för tecknande av medlemskap och tog kontakt med Svenska Kennelklubben för att försäkra sig om stöd därifrån.

Intresset utifrån landet visade sig vara stort - 59 personer tecknade sig för medlemskap omgående och den 25 maj samma år kunde kommittén kalla till ett möte för bildande av Svenska Spanielklubben. En styrelse utsågs med greve Hans von Rosen i spetsen som ordförande. Man valde även två avelskonsulenter - för cocker friherre Carl Leuhusen (avgiftsfri förfrågan) och för springer, retriever och wachtelhund greve Mårten Kalling, som dock tog 5 kronor per förfrågan...

Den 26 september beviljade SKK den nya specialklubben association.

Den nya klubbens första år var fyllt av aktiviteter. Redan i slutet av året kom det första stencilerade medlemsbladet ut genom styrelsesekreterare Stig Onnerfeldts försorg. Man lät även tillverka det klubbmärke som sedan var i bruk ända fram till början av 2000-talet.

I slutet av 1945 hade medlemssiffran stigit till 157 och tio år senare, 1955 passerade man 300 medlemmar. En ökning som inte på något sätt står i proportion till senare tids utveckling men man får betänka att det inte fanns så många hundar av våra raser heller.

Under 50-talets första hälft arrangerades cirka fyra utställningar per år (jaktproven - se till höger), ofta i samarrangemang med andra klubbar.

1952 hände en genomgripande förändring inom klubben - västra Sverige blev den första avdelningen! Samtidigt antog man, på SKKs förslag, nya stadgar där lokalavdelningar var nämnda.

Årsmötet 1957 behandlade en motion om att golden och labrador borde få egna jaktprovsregler och inte bedömas som spaniels. Motionen bifölls.

1960 hölls det första viltspårprovet inom Svenska Spanielklubben. Detta år hade SKK gett klartecken till viltspårprov och den första klubb att anordna ett sådant var Sv Taxklubben. Endast en vecka senare ägde Spanielklubbens debutprov rum.

1962 bildades klubbens andra avdelning - Norra avdelningen, som innefattade länen Gävleborg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten.

1963 hade kravet från den alltmer växande skaran av retrieverägare fått till följd att ett namnbyte av klubben blev nödvändigt. Svenska Spaniel och Retrieverklubben, SSRK, såg dagens ljus efter ett extra årsmöte den 30 maj, som föranleddes av ändring i stadgan. Under detta år beviljades också Södra avdelningen att igångsätta verksamhet. Sedan följde:

1965 Mellansvenska avdelningen.

1966 Östra avdelningen.

1969 utlystes en namntävling till klubbens publikation. 'Apportören' vann.

1969 delades Norra avdelningen i två - Övre Norra resp Nedre Norra.

1969 den första motionen om en delning av SSRK såg dagens ljus. Motionären begärde en utredning vilket bifölls. Utredningen kom fram till att det var varken praktiskt eller ekonomiskt försvarbart att dela klubben.

Under 70-talet steg medlemssiffran brant liksom registreringar för klubbens raser. Spanielfolket kände sig allt mer överkörda av retrieverfolket, som nu var i klar majoritet. Kravet om en delning blev från och med nu en mycket vanlig motion vid framtida års/fullmäktigemöten.

1971 blev det lite bråkigt mellan SSRKs styrelse och avdelningarna och nästan hela styrelsen valde att lämna sina platser vid årets årsmöte. På samma möte behandlades åter en motion om delning, inlämnad av fem tunga spanielnamn, men fick avvisas då den inte inkommit i tid.

1971 lämnades en motion in av Västra och Södra avdelningarna om att SSRKs årsmöte skulle bytas ut mot fullmäktigemöte. Motionen fick bifall med siffrorna 37-8. Då det var en stadgefråga utlystes ett extra årsmöte i juni samma år där stadgeändringen konfirmerades. Därmed hade SSRK antagit den form av beslutsmässighet som föreligger fram till våra dagar.

1973 delade Övre Norra avdelningen sig i två delar - Västerbotten resp Norrbotten. 1974 bildades den första avelsföreningen inom SSRK - för Golden Retriever. Detta år insattes också en arvode-rad kanslist inom SSRK.

1977 antog SSRKs styrelse rambestämmelser för rasklubbarnas organisation. Dittills hade s k avelsföreningar varit verksamma men nu kunde dessa ombildas till rasklubbar.

1987 antogs nya stadgar i SSRK.

1993 var sista fullmäktigemötet där stadgarna tillät motioner från enskilda medlemmar. Efter att en enda medlem inlämnat 36 motioner till årets fm, beslöts att vid kommande revidering av stadgarna, endast tillåta motioner från rasklubbar och avdelningar. Detta år lämnade också wachtelhunden SSRK-familjen.

1994 Nya stadgar där fullmäktigemöten äger rum varannat år.

1997 skapades SSRKs webbplats.

2002 Antogs nya stadgar med en återgång till årliga fullmäktigemöten. Började gälla juli 2004.

2004 fick SSRK en ny logotype efter att i 59 år ha haft den svanskuiperade spanieln som sitt signum.

2005 Första årliga fm-mötet enligt de nya stadgarna. Fm beslutade om en genomgripande utredning om SSRKs framtida struktur.

2008 Ett livfullt fullmäktigemöte där avdelningar och rasklubbar fick svårt att enas om hur framtida mandatfördelning skulle se ut. Principbeslut togs om att arbeta vidare med ett enda medlemskap i SSRK. Den pågående organisationsutredningen tog ny fart och fortsättning följer...

Klubbens alla ordförande

1945-51	Hans von Rosen
1952-53	Göran Lybeck
1954-59	Gunnar Lewander
1960-61	Christer Ugglar
1962-66	Agnes "Pelle" Evenröd
1967-68	Lambart von Essen
1970-72	Torbjörn Fleetwood
1973-78	Göran Hermelin
1979-82	Ulf Gruvstad
1983-90	Gunnar Petersson
1991-92	Hans Forsell
1993-95	Märta Ericson
1996-00	Lars Ramberg
2001-02	Ingemar Borelius
2003-05	Andreas Sundgren
2006-07	Hans Richter
2008-08	Gunnar Petersson
2009-	Sverker Haraldsson

Artikeln publicerades 2008. Tillägg 2018:

2009-10	Sverker Haraldsson
2011-11	Jan Wiberg
2012-14	Ulf Göranson
2015-	Lars Ramberg

SSRKs jaktprov från 1945 och framåt

1945, officiellt den 26 september, började rötterna växa på det träd som senare kom att kallas SSRK.

Redan den 30:e samma månad, alltså fyra dagar senare, avhölls den första utställningen och dagen efter det första jaktprovet. Jaktprovet, som var av inofficiell karaktär, samlade sju hundar; labrador 2, springer 2 och cocker 3. Provet var således öppet för båda rasgrupperna men motsvarade ett spanielupplägg.

1946 arrangerades klubbens andra jaktprov, också det inofficiellt, och här deltog tre cockrar.

1947 blev det dags för klubbens första officiella prov och 1948 fastställdes de första provreglerna. Klasserna här var ungdomsklass, öppen klass, segrarklass (ren konkurrensbedömning) samt en anlagsklass. Sistnämnda klass var tänkt för hundar som inte varit föremål för egentlig jaktdressyr men "*vilkas jaktliga anlag man önskade fastställa med hänsyn till avel eller påräknad jaktlig användning*" och betygssättningen var godkänd eller icke godkänd. Anlagsklassen kom att fortleva under olika namn (karaktärsprov, jaktanlagsprov) och i olika former fram till 1970 då den slutligen avskaffades.

1953 arrangerades det första internationella jaktprovet. Cockrarna dominerade de första årens jaktprov men 1949 lyckades en springer få första pris i den öppna klassen. 1954 gjorde wachtelhunden entré på proven. Retrievern förekom sällan på proven och de kom heller inte till sin rätt på prov som var anpassade till spaniels arbetsätt.

Retrieverproven

1957, tio år efter klubbens bildande, började en ny era då retrievern fick egna regler anpassade till dess unika arbetsätt. Reglerna föreskrev poängbetyg och hundarna prövades i blodspår, apportsök på ruta 150 x 60 m, vattenarbete samt att lydnaden bedömdes i varje moment och betygssattes separat.

1958 anordnades tre retrieverprov på skilda håll i landet och antalet starter ökade markant. På denna tid användes inte måsfågel och svartfågel utan endast ädlare vilt; and, fasan och kanin. Däremot, i skl, kunde retrievern mycket väl prövas på räv, katt och hök. Den retrieverras som dominerade prislistorna i början var golden.

1960, arrangerades fem retrieverprov.

1968 var det dags för en revidering av provreglerna och blodspåren togs bort för att i ukl ersättas med släp-spår efter kanin. Hundar som skulle starta i ökl och skl fick istället krav på godkänt viltspårprov innan de fick åtkomst till jaktproven. Dessa nya regler tillämpades på försök ett år.

1969 kom nya regler. Här försvann benämningen segrarklass och ersattes med elitklass som nu också fick kvalitetsbedömning. Andra ändringar var att det i ökl och ekl infördes ett speciellt lydnadsprov där bl a följsamhet, förmåga att lyda givna kommandon/tecken samt skottfasthet bedömdes. Spårformågan testades i ukl genom kaninläp medan man i ekl återinförde spårbedömning men av rovvilt; räv, katt eller mink. Ökl hade kvar kravet på viltspårprov innan start men nu skärptes kravet till att ha minst ett andra pris i ökl på spårprov. Nu infördes också för första gången ett nytt prov där hundarna fick arbeta praktiskt – klappjaktprov. Detta prov blev en alternativt delmerit inför jaktprovschampionatet. Det andra alternativet var meriter från viltspårprov.

Med 70-talet kom de verkligt höga deltagarsiffrorna på jaktproven och det hela växte till en slags folkörelse. Det var inte längre fr a jägare och uppfödare som deltog på retrieverproven utan provens utformning var på ett sådant sätt att det var förhållandevis enkelt för vanliga hundägare att träna sin hund fram till start. Jaktträningsskurser kom igång, både inom SSRKs avdelningar och genom privat försorg, och både medlemssiffrorna i SSRK och deltagarantalet på proven ökade stort. Liksom på spanielsidan började nu engelska importörer av fieldtriallinjer, fr a labrador, synas på våra prov och hamnade i händerna på engagerade uppfödare.

1976 blev det dags för en ny regelrevidering och en radikal förändring genomfördes där bl a poängsystemet avskaffades. Nu skulle dessutom hundarnas egenskaper bedömas – bort med momentbedömningen och in med egenskapsbedömning. Detta betydde stora möjligheter för ett friare upplägg av proven där andemeningen var att så långt som möjligt efterlikna verkliga jaktsituationer. Då arrangörerna inte längre var beroende av nya marker för varje hund minskade provens markareal och blev därmed betydligt lättare att både planera och att arrangera. Men stormens vågor gick skyhöga bland det av hävd konservativa hundfolket, vilket visade sig genom en stor mängd lidelsefulla insändare i Apportören under lång tid framåt. (Ån idag pratar man om jaktprov före och efter 1976). De allra flesta synpunkter var negativa mot delar eller helheten av de nya provreglerna, vilket till största del nog får tillskrivas rädslan för förändring och inte i första hand felaktigheter med det som är nytt. Men det fanns förvisso medlemmar

också som redan då förstod betydelsen av att jakthundens egenskaper bör prioriteras ur bedömningshänseende. Kraven på domare, provledning, funktionärer och inte minst på hundförarna själva, ökade när det gällde förståelse för hundarnas prestationer och egenskaper vilket i sin tur sjösatte en förfinad träningsmetodik som själva målet – hunden – tacksamt anammade.

Även om provens utformning och dess regler har reviderats, utvecklats och förändrats många gånger sedan 1976 så har vi fortfarande, nu på 2000-talet, kvar basen i dessa ursprungliga tankar – att i möjligaste mån synliggöra hundarnas arbetsegenskaper.

2002 togs beslut om två nya championat för retrieverraserna - de okopplade sk parenteschampionaten.

2003 infördes ett nytt officiellt prov för retrievers - A-prov. Här prövas hunden på praktisk jakt och elitklassen är en ren konkurrenssklass där certifikat utdelas. A-proven fick senare sitt eget championat.

2007 Nya provregler med en historisk förändring i ekl - viltet togs bort och ersattes med dummies.

2007 infördes ännu ett nytt jaktprov i landet - tolling-jaktprov. Enbart Nova Scotia Duck Tolling retriever (tollare) kan delta på dessa prov som är helt anpassat efter rasens jaktliga förutsättning och ändamål. Tollaren kan även, liksom tidigare, starta på övriga retrieverjaktprov.

Spanielproven

Spanielproven utvecklades i lugnare takt, jämfört med retrieverproven. I och med att krav på jaktmerit infördes för cockerns utställningschampionat, ökade deltagarantalet kraftigt vid anlagsproven. Kvaliteten var inte alltid den önskvärda och Stig Onnerfeldt skrev efter ett prov 1957: "Antalet icke godkända hundar synes högt med tanke på deltagarantalet. Håller cockerstammen nu på att degenereras beträffande temperament och jaktlust? Varning för ensidig exteriöravel!"

1960 reviderades de provregler som gällt sedan 1948. Bl a ansågs rovdjursskärpa önskvärd och enligt reglerna skulle sådan räknas hunden till förtjänst. Släppspåret i skl var hela 400 meter långt och draget med kanin.

1970 revideras reglerna ånyo och liksom på retrieverproven, avskaffades segrarklassen och istället infördes elitklass. Jaktanlagsprovet togs bort men en ny klass infördes i spanielprovet – kvalificeringsklass (kkl). I jämförelse med gamla anlagsprovet, skärptes kravet på fältarbete och apportering i kkl. Poängbedömning infördes i samtliga klasser och dessutom med ett koeficientsystem. Högst var koefficienten på fältarbetet med siffran 3, vatten med 2, lydnad med 2 samt spår med siffran 1. Den tidigare önskvärda rovdjursskärpan blev ett minne blott och nämndes inte längre i de nya reglerna.

1976 fick spanielreglerna åter en revidering där de större förändringarna var att poängsystemet slopades samt, för att hunden skulle kunna gå till pris, skulle vilt ha stötts och skott avlossats.

1985 infördes en ny provform – särskilda prov, som ett komplement till de ordinarie spanielproven.

På jaktprovets skl och senare ekl, dominerade springern både kvantitativt och kvalitativt. Cockern och wachtelhunden höll sig väl framme i prislorna men övriga spanielraser, som under 70-talet kom in i Sverige, gjorde inte några större avtryck efter sig. Vid ett jaktprov på Brevens bruk på 70-talet, deltog samtliga spanielraser, vilket kanske är ett rekord som fortfarande står sig.

Wachtelhunden, som ända fram till början av 90-talet fick hålla tillgodo med att starta på spanielprov, gjorde bra ifrån sig där. Men då rasen ansågs vara "en främmande fågel" inom SSRK lämnade dom klubben 1993 till förmån för egen specialklubb. 1992 fick rasen sitt eget officiella jaktprov som var anpassade till dess förutsättningar.

I mitten av 70-talet började springer och cocker av rent engelskt workingblod att importeras till Sverige. Dessa följdes under kommande år av många ytterligare importörer som med stor framgång togs omhand av svenska uppfödare och fick så småningom en total överlägsenhet i prislorna på svenska spanielprov.

År 2000 beslöts om två nya championat för spanielraserna – de okopplade sk parenteschampionaten.

2008 infördes en ny typ av provform för spaniels – Grundprov. Cirkeln är sluten kanske – Jaktanlagsprovet som upphävdes år 1970 är tillbaka i en ny tappning, i akt och mening att syna arbetsegenskaperna hos hundarna samt att väcka intresset för spanieln som jakthund för dess ägare.

Kuriosa

Från att från början ha retrievers med på spanielprov så har en spanielras sedan ett antal år tillbaka, fått möjlighet att starta på retrieverprov - Irländsk Vattenspaniel. Detta under en provtid för att uttröna vilken provtyp som passar rasen bäst. IWS är således den enda ras inom SSRK som kan starta på *både* spaniel- och retrieverprov. Dock är det pris på spanielprov som är meriterande inför dess SUCH.

Kuriosa från klubbhistorien

Från det att den första avdelningen tillkom 1952, ända fram till i mitten av 80-talet, deltog en representant från varje avdelning på alla styrelsemöten som huvudstyrelsen hade. Senare tillkom även representant från varje rasklubb. Och samtliga hade beslutsrätt!

Det blev till slut oerhört tunga och omfattande styrelsemöten där huvudstyrelsen alltid riskerade att bli i minoritet i röstningsfrågor men ändå hade det fulla ansvaret. Allteftersom avdelningarna delades och på så sätt blev fler samt att nya rasklubbar växte fram, kom situationen att bli ohållbar och vid en stadgerevidering 1987 togs rätten att närvara bort för underklubbarna.

Hade vi fortfarande haft detta system, hade närvaro- och beslutsrätten på huvudstyrelsens möten idag innehaft av totalt 40 personer...

Det får nog vara en viss måtta på demokratiskt inflytande, trots allt.